

## پیام پژوهشی



## گزارش اپیدمیولوژیک اقدام به خودکشی در شهرستان فسا

خودکشی یکی از بزرگترین مشکلات پزشکی و اجتماعی جهان محسوب میشود که سیزدهمین علت مرگ در دنیا و سومین علت مرگ و میر در گروه سنی ۱۵ تا ۳۴ سال میباشد. این پدیده نه تنها فرد را از بین میبرد، بلکه آسیبهای جدی به خانواده و جامعه وارد می‌کند. بر اساس آمار جهانی، سالانه حدود یک میلیون نفر در جهان بر اثر خودکشی فوت می‌کنند. روند رو به افزایش خودکشی در شهرستان فسا نیازمند توجه فوری برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران است، چرا که این آمار نشاندهنده بحران سلامت روان در جامعه محلی است که در صورت بی‌توجهی، هزینه‌های انسانی و اجتماعی سنگینی به همراه خواهد داشت.

مطالعه حاضر با بررسی ۹۶۶ پرونده از بیماران مراجعه‌کننده به بخش اتفاقات بیمارستان ولیعصر فسا در سال ۱۴۰۰، نتایج حیاتی زیر را آشکار کرده است:

## ۱. توزیع جمعیتی:

- ۵۳.۴ درصد مردان و ۴۶.۶ درصد زنان اقدام به خودکشی کرده‌اند.
- میانگین سنی ۳۱.۴۵ سال برای افراد با سابقه خودکشی و ۳۴.۵۲ سال برای سایرین.
- ۵۶.۱ درصد متاهل، ۳۵.۱ درصد مجرد و ۸.۸ درصد سایر وضعیت‌های تاهلی.
- ۵۸.۶ درصد ساکنان شهری و ۴۱.۴ درصد روستایی.

## ۲. الگوهای زمانی:

- بیشترین اقدامات در ماه خرداد (۱۰.۴ درصد) و ماه‌های مرداد، شهریور و آذر (هر کدام ۹ درصد) رخ داده است.
- روزهای شنبه و پنجشنبه (هر کدام ۱۶.۷ درصد) پرتددترین روزها برای اقدام به خودکشی بوده‌اند.

## ۳. عوامل خطر و پیامدها:

- ۱۷.۴ درصد افراد سابقه بیماری روانی داشته‌اند.
- ۱۳ درصد سابقه خودکشی قبلی داشته‌اند.
- ۲.۲ درصد (۲۱ نفر) منجر به فوت شده‌اند که ۲۰ نفر از آنها اپیوئید مصرف کرده بودند.
- شایعترین روش، مصرف داروها و مواد (به خصوص اپیوئیدها با ۴۲۷ مورد) بوده است.

۴. روابط معنادار آماری:

- رابطه معناداری بین ماه اقدام و سابقه خودکشی ( $P\text{-value}=0,008$ ).

- رابطه معناداری بین سابقه بیماری روانی و سابقه خودکشی ( $P\text{-value}>0,001$ ).

- رابطه معناداری بین روش خودکشی و نتیجه فوت ( $P\text{-value}=0,005$ ).

۵. دلایل اصلی:

- مشکلات خانوادگی (شایعترین دلیل)، مشاجره‌ها، مسائل عشقی و طلاق، سوگ و دردهای جسمی.

پیشنهادات اجرایی

بر اساس یافته‌های پژوهش، پیشنهادات کلیدی زیر برای سیاستگذاری و اقدام فوری ارائه میگردد:

۱. نظارت بر داروها:

- اعمال سختگیری در فروش داروها بدون نسخه در داروخانه‌های شهرستان، به خصوص داروهای روانگردان و اپیوئیدها.

۲. حمایت از گروه‌های پرخطر:

- ایجاد سامانه نظارتی برای بیماران روانپزشکی به طوری که مصرف داروهای روزانه آنها تحت نظر خانواده باشد.

- پیگیری و حمایت ویژه از افراد با سابقه خودکشی به دلیل خطر بالای تکرار.

۳. تقویت سلامت روان:

- تأسیس کلینیک‌های رایگان مشاوره و روان‌درمانی در سطح شهرستان.

- برگزاری دوره‌های آموزشی مهارت‌های زندگی و مدیریت استرس در مدارس و مراکز اجتماعی.

۴. پیشگیری محیطی:

- طراحی برنامه‌های ویژه در ماه خرداد (فصل امتحانات) برای کاهش فشارهای روانی دانش‌آموزان و دانشجویان.

- ایجاد شبکه حمایت اجتماعی برای خانواده‌های دچار اختلاف.

۵. هماهنگی اجرایی:

- ایجاد کمیته ویژه سلامت روان با همکاری دانشگاه علوم پزشکی، دادگستری، آموزش و پرورش و بهزیستی.

- ثبت شفاف و دقیق تمام موارد خودکشی در سامانه یکپارچه برای پایش روندها و ارزیابی سیاست‌ها.

روند رو به افزایش خودکشی در شهرستان فسا نشان‌دهنده نیاز فوری به اقدام است. با سرمایه‌گذاری در سلامت روان و پیشگیری از عوامل خطر، می‌توان از هزینه‌های انسانی، اقتصادی و اجتماعی سنگین ناشی از این پدیده جلوگیری کرد. این گزارش بر آمادگی پژوهشگران و متخصصان محلی برای همکاری در طراحی و اجرای برنامه‌های مؤثر تأکید دارد.